

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Crèdits	1,8 de presencials (45 hores) 4,2 de no presencials (105 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2 (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Lluís Barceló Coblijn lluis.barcelo@uib.cat	15:00	16:00	Dilluns	30/01/2018	31/07/2018	CC06
Caterina Mercè Picornell	11:00	12:00	Dimecres	18/09/2017	11/02/2018	CC05
Belenguer m.picornell@uib.es	14:00	15:00	Dimarts	12/02/2018	29/06/2018	CC05
	10:00	11:00	Dilluns	12/02/2018	30/06/2018	CC05

Contextualització

L'assignatura "Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària" és una assignatura de formació bàsica, comuna als estudis de quart de Grau d'Educació Primària. Així com es planteja, respon a quatre objectius interrelacionats: a) aportar als futurs mestres un coneixement bàsic sobre el fet literari —i, en concret, sobre la literatura catalana— que els permeti aprofundir en l'anàlisi de les obres i dissenyar recursos per a l'ensenyament, b) oferir un ventall ampli d'aplicacions pràctiques per a l'ensenyament de la literatura en l'educació primària, vinculades tant al coneixement de l'anàlisi textual i l'adquisició de l'hàbit lector com a la possibilitat d'emprar la literatura com a eina transversal vinculada a múltiples habilitats i coneixements, c) donar a conèixer als futurs mestres un corpus rellevant d'obres literàries adients per a un públic infantil, de la literatura catalana i d'altres literatures i reflexionar sobre els criteris per a la selecció de lectures, i d) introduir els estudiants d'educació primària als mecanismes bàsics de recerca d'informació sobre el fet literari i als recursos útils per a l'ensenyament de literatura (biblioteques, recursos en xarxa, espais culturals, etc.).

Requisits

Per poder fer aquesta assignatura és important que els alumnes estiguin disposats a augmentar el seu bagatge de lectures i a implicar-se en l'anàlisi dels textos. És important la seva participació a classe i també que portin al dia el calendari de lectures que es proposarà a principi de curs.

Cal tenir en compte que, segons l'Ordre ECI/3857/2007, el nivell de llengua catalana que, en finalitzar el grau, han d'haver adquirit els estudiants és el nivell C1, d'acord amb el Marc Europeu de Referència per a les llengües.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

Essencials

Essencials:

1. Tenir uns coneixements bàsics de la Història de la Literatura Catalana des d'una perspectiva diacrònica.
2. Tenir competència en llengua catalana, oral i escrita.
3. Tenir uns hàbits de lectura adquirits.

Recomanables

Recomanables:

1. Tenir uns coneixements bàsics dels períodes més significatius de la Literatura Catalana.
2. Tenir uns coneixements bàsics dels grans "classics" de la Literatura Universal.

Competències

L'alumne haurà d'assolir una sèrie de competències genèriques i específiques que contribuiran a la seva formació com a futur Graduat en Educació Primària.

Específiques

- * CE 1. Conèixer la llengua catalana, tant en l'àmbit sincrònic com diacrònic, en els seus diferents aspectes: gramàtica, variació lingüística i situació sociolingüística. CE2. Conèixer els principals períodes, autors i obres de la literatura en llengua catalana. CE4. Tenir capacitat per avaluar críticament la informació bibliogràfica relativa a la llengua i a la literatura catalanes. CE9. Tenir capacitat per localitzar i emprar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràfics documentals, en bases de dades i recursos d'Internet, així com d'utilitzar aplicacions informàtiques específiques. CE10. Tenir capacitat de transmetre informacions, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat. CE11. Conèixer les tècniques bàsiques per elaborar treballs de recerca.

Genèriques

- * CG1. Tenir capacitat per aprendre i treballar de manera autònoma i en equip. CG2. Tenir capacitat d'organització i planificació del treball personal i en equip. CG3. Tenir capacitat d'autocrítica orientada a la recerca de la qualitat i la millora contínua. CG4. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi de documentació de diversos nivells de complexitat. CG5. Tenir capacitat de raonament crític..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura s'organitzarà a partir de continguts teòrics i sessions pràctiques vinculades amb el temari que s'explicita a continuació.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

Continguts temàtics

Tema 1. Literatura i ensenyament

- 1.1. El fet literari: conceptes i factors
- 1.2. L'adquisició de la competència literària
- 1.3. Recursos per a l'ensenyament de literatura catalana i universal

Tema 2. Literatura, societat i educació

- 2.1. Creativitat, afectes i imaginació
- 2.2. Literatura i societat en el context català
- 2.3. Literatura i atenció a la diversitat

Tema 3. El discurs narratiu

- 3.1. Narrativitat, ficció i mons possibles
- 3.2. Elements per a l'anàlisi del conte
- 3.3. Narrar amb imatges: l'àlbum il·lustrat i el còmic
- 3.4. Més enllà del text: escenografia i narració transmèdia

Tema 4. El discurs poètic

- 4.1. Poesia i construcció del sentit
- 4.2. L'expressió de la subjectivitat
- 4.3. Ritme, música i visualitat
- 4.4. Poesia i joc lingüístic

Metodologia docent

El curs comporta dos tipus de sessions: teòriques i pràctiques. En les teòriques s'exposaran els continguts temàtics de l'assignatura, però també s'aplicaran a les lectures del curs i d'altres materials treballats a l'aula. L'enfocament d'aquestes sessions serà, per tant, tant expositiu com de treball a classe a partir de diferents metodologies d'interacció. Les sessions pràctiques seran aplicacions monogràfiques vinculades als continguts temàtics. Es preveu també la realització d'alguna sortida durant el curs, així com també la invitació d'especialistes i professionals per explicar aspectes concrets de la seva dedicació que s'integraran en els continguts avaluable de l'assignatura.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició i aplicació dels continguts temàtics	Grup gran (G)	Introduir l'alumne en el temari de l'assignatura. És important que els alumnes assisteixin a les sessions teòriques, que puguin plantejar dubtes, exposar els seus punts de vista i resoldre qüestions relacionades amb el comentari de text. És essencial que els alumnes facin les lectures de cada bloc temàtic.	25
Classes pràctiques	Pràctiques	Grup mitjà (M)	Sessions on treballarem la resolució de casos concrets. Es demanarà una participació molt activa dels alumnes, així com	18

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			el lliurament de documents de pràctiques que en permetin l'avaluació.	
Avaluació	Examen Final	Grup gran (G)	Els coneixements teòrics i aplicats de l'assignatura es valoraran a partir d'un examen final que val el 50% de la nota i del qual cal tenir un 4/10 perquè pugui fer mitjana. En l'examen hi haurà dos tipus de preguntes. Un primer bloc correspondrà a preguntes de resposta argumentada però no extensa i que comporten el coneixement del temari de l'assignatura: conceptes, teories, lectures, etc. Un segon bloc comportarà preguntes on caldrà argumentar la resposta a partir dels coneixements adquirits. Es tractarà de preguntes de desenvolupament on es valorarà la capacitat de l'estudiant d'aplicar els coneixements i de tenir una mirada crítica i conscient sobre allò que s'exposa. L'adequació, cohesió, coherència i correcció del text escrit es tendran en compte en la nota final.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi dels continguts teòrics de l'assignatura	Adquirir els coneixements teòrics i practicar-ne l'aplicabilitat.	35
Estudi i treball autònom individual	Lectures	Els alumnes hauran de portar al dia les lectures obligatòries que es treballaran a classe per a cada unitat temàtica. Es valoraran els comentaris que en puguin fer, tant els que siguin resultat d'una recerca de dades per Internet o bibliogràfiques, com els que sorgeixin d'un reflexió pròpia que vulguin compartir amb la resta del grup.	35
Estudi i treball autònom en grup	Projecte de grup	A partir d'un llistat de temes els grups d'alumnes hauran de desenvolupar un treball que aprofundeixi tant en la teoria que s'ha explicat a classe i que faci una proposta didàctica. La proposta ha de ser aplicable dins d'una aula i ha d'estar contextualitzada en un grup classe concret. El treball ha d'estar redactat en un llenguatge acadèmic formal d'acord amb l'estàndard català, demostrant-hi el domini de les formes balears oficials. Es farà una anàlisi del text parant esment en l'ortografia, la coherència i la cohesió textuais.	35

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Per aprovar l'assignatura cal presentar-se necessàriament a totes les proves. Cal tenir en compte que l'assistència és necessària per a aprovar les pràctiques. Així mateix, és essencial demostrar el domini de la llengua catalana oral i escrita necessari per cursar una assignatura de quart en un grau que capacita per adquirir el nivell C1 en aquesta llengua. Molt important: cal tenir en compte que, en totes les proves, els errors de redacció penalitzen restant 0,25 punts a la nota del procediment que s'avalua.

Pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Sessions on treballarem la resolució de casos concrets. Es demanarà una participació molt activa dels alumnes, així com el lliurament de documents de pràctiques que en permetin l'avaluació.
Criteris d'avaluació	Cal demostrar el seguiment de la pràctica a classe, i l'assoliment de les competències que s'hi hauran aplicat.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Examen Final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Els coneixements teòrics i aplicats de l'assignatura es valoraran a partir d'un examen final que val el 50% de la nota i del qual cal tenir un 4/10 perquè pugui fer mitjana. En l'examen hi haurà dos tipus de preguntes. Un primer bloc correspondrà a preguntes de resposta argumentada però no extensa i que comporten el coneixement del temari de l'assignatura: conceptes, teories, lectures, etc. Un segon bloc comportarà preguntes on caldrà argumentar la resposta a partir dels coneixements adquirits. Es tractarà de preguntes de desenvolupament on es valorarà la capacitat de l'estudiant d'aplicar els coneixements i de tenir una mirada crítica i conscient sobre allò que s'exposa. L'adequació, cohesió, coherència i correcció del text escrit es tendran en compte en la nota final.
Criteris d'avaluació	Inclourà preguntes de resposta argumentada breu i preguntes de desenvolupament. Per aprovar l'examen cal demostrar la comprensió de la teoria, la capacitat d'aplicar-la, la visió crítica davant d'allò après i la lectura dels materials de curs.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 4

Projecte de grup

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	A partir d'un llistat de temes els grups d'alumnes hauran de desenvolupar un treball que aprofundeixi tant en la teoria que s'ha explicat a classe i que faci una proposta didàctica. La proposta ha de ser aplicable dins d'una aula i ha d'estar contextualitzada en un grup classe concret. El treball ha d'estar redactat en un

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

Criteris d'avaluació	llenguatge acadèmic formal d'acord amb l'estàndard català, demostrant-hi el domini de les formes balears oficials. Es farà una anàlisi del text parant esment en l'ortografia, la coherència i la cohesió textuals. Per aprovar cal demostrar aprofundiment en la teoria i capacitat d'aplicació. La proposta didàctica del projecte de grup ha de ser aplicable dins d'una aula i ha d'estar contextualitzada en un grup classe concret. El treball ha d'estar redactat en un llenguatge acadèmic formal d'acord amb l'estàndard català, demostrant-hi el domini de les formes balears oficials.
----------------------	--

Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

L'assignatura comporta tres tipus de materials bibliogràfics:

1. Lectures completes (vegeu la selecció en la secció "bibliografia bàsica")
2. Dossier de materials (disponible al servei de reprografia)
3. Bibliografia complementària (vegeu la bibliografia a continuació, així com els recursos de Campus Extens)

La lectura dels materials 1 i 2 és imprescindible per seguir l'assignatura i s'avaluarà en l'examen i les pràctiques.

Bibliografia bàsica

Per seguir l'assignatura, caldrà llegir necessàriament:

- * Daniel Pennac. *Com una novel·la*. Barcelona: Empúries. [Cal llegir una selecció de capítols disponible a Campus Extens]
- * Lewis Carrol. *Alicia en terra de meravelles*. Barcelona: Joventut [traducció de Josep Carner]. S'accepta també la lectura del llibre en anglès i en altres traduccions catalanes sempre que corresponguin al volum complet (no adaptat). En cas de dubtes, contactau amb els professors.
- * Sebastià Sorribas. *El zoo d'en Pitús*. Barcelona: La Galera [existeix en format ebook].
- * Un àlbum il·lustrat en català [a elegir d'una selecció a Campus Extens]
- * Una rondalla mallorquina [a elegir d'una selecció a Campus Extens]

Bibliografia complementària

En cada tema es proporcionarà una breu bibliografia per a l'ampliació dels continguts i per a la consulta.

1. Estudis literaris i manuals de literatura catalana

ABELLÁN, J.; BALLART, P.; i SULLÀ, E. (1997). *Introducció a la Teoria de la Literatura*. Manresa: Angle Editorial.

ARITZETA, M. (1996). *Diccionari de termes literaris*. Barcelona: Edicions 62.

BALLART, P. (1997). *El contorn del poema*. Barcelona: Quadern Crema.

BARGALLÓ, J. (1991). *Manual de mètrica i versificació catalanes*. Barcelona: Empúries.

BORDONS, Gloria (1999). *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: Proa.

BOU, Enric [director] (2000). *Nou diccionari de la literatura catalana*. Barcelona: Edicions 62.

CARBONELL, Antoni [et al.] (1979). *Literatura catalana. Dels inicis als nostres dies*. Barcelona: Edhasa.

CASTELLANOS, Jordi (1973). *Guia de la literatura catalana contemporània*. Barcelona: Edicions 62.

DD. AA. (1998). *Breu història de la literatura catalana*. Barcelona: Esparver Llegir.

DE MARINIS, M. (1992). *Comprendre el teatre*. Barcelona: Institut del Teatre.

FUSTER, Joan (1980). *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: Curial.

GONZÁLEZ DE GAMBIER, E. (2002). *Diccionario de terminología literaria*. Madrid: Síntesis.

JULIÀ, Jordi (1999). *Al marge dels versos*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

LODGE, D. (1998). *L'art de la ficció*. Barcelona: Empúries.

OLIVA, S. (1996). *Introducció a la mètrica*. Barcelona: Quaderns Crema.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

- ROSSELLÓ, R. X. (1990). *Anàlisi de l'obra teatral: teoria i pràctica*. Barcelona: PAM.
- SOLER, I.; i TRILLA, M. R. (1999). *Les línies del text. Introducció a les tècniques narratives*. Barcelona: Empúries.
- SULLÀ, Enric (ed.) (1989). *Poètica de la narració*. Barcelona: Empúries.
2. Literatura i ensenyament:
- ALCOVERRO, Carme (1993). *Els tallers d'escriptura. Una alternativa a l'ensenyament de la literatura*. Barcelona: Barcanova.
- ARTIGUES, Antoni (2000). *Poesia a l'escola*. Palma: Cort.
- BADIA, Dolors [et al.] (1985). *Contes per fer i refer. Recursos per a la creativitat*. Barcelona: Graó.
- BADIA, Dolors [et al.] (1988). *Jocs de ploma. Propostes per a l'expressió escrita*. Barcelona: Graó.
- BADIA, Dolors; VILA, Montserrat (1985). *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: EUMO.
- BALLESTER, Josep (1999). *L'educació literària*. València: Universitat de València.
- BASSA, Ramon; DÍAZ, Ramon, VALRIU, Caterina (2002). *Guia de la literatura infantil i juvenil de les Illes Balears*. Palma: Moll.
- BESORA, Ramon; i FLUVIÀ, Mercè (1985). *Del plaer de llegir al joc d'escriure*. Vic: EUMO.
- BETTLEHEIM, Bruno (1977). *Psicoanàlisi de los cuentos de hadas*. Barcelona: Crítica.
- CARPENTER, H. I PRICHARD, M. (1995). *The Oxford Companion to Children's Literature*. Oxford: Oxford University Press.
- CARRERAS, Concepció et al (1991). *Organització d'una biblioteca escolar, popular o infantil*. Barcelona: Rosa Sensat i Edicions 62.
- CASSANY, Daniel [et al.] (1991). *44 exercicis per a un curs d'expressió escrita*. Barcelona: Graó.
- CELA, Jaume i FLUVIA, Mercè (1988). *Llibres d'Aliorna. Suggeriments per a una lectura creadora*. Barcelona: Aliorna.
- CERVERA, Juan (1991). *Teoria de la literatura infantil*. Bilbao: Editorial Mensajero.
- COLOMER, Teresa (1998). *La formació del lector literari*. Barcelona: Barcanova.
- COLOMER, Teresa (1999). *Introducció a la literatura infantil y juvenil*. Madrid: Síntesis.
- DD.AA. (1984). *La literatura catalana a l'escola*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- DD.AA. (1991). *Bang! La novel·la negra a l'escola*. Palma: Editorial Moll.
- DD.AA. (1992). *Comicòmic. El còmic a l'escola*. Palma: Editorial Moll.
- DD.AA. (1993). *Textual. Introducció a les tècniques de narració*. Palma: Editorial Moll.
- DD.AA. (1993). *Zass! La novel·la d'aventures a l'escola*. Palma: Editorial Moll.
- DD.AA. (1994). *Bip-bip! La novel·la fantàstica i de ciència-ficció a l'escola*. Palma: Editorial Moll.
- DD.AA. (1996). *Tris-tras. Les rondalles a l'escola*. Palma: Editorial Moll.
- DÍAZ, Alicia; DOMÉNECH, Carme; i NAVARRO, Antoni (1994). *Itineraris de literatura*. València: Tandem.
- ESPÍ, Antoni; i LLOPIS, Tomàs (1989). *Curs de poesia*. Barcelona: Laertes.
- ESPINÓS i FELIPE, Joaquim (2000). *Literatura creativa. Recorregut històric*. Picanya: Edicions del Bullent. Col·lecció: "Recursos".
- JANER MANILA, Gabriel (1984). *Pedagogia de la imaginació poètica*. Barcelona: Altafulla.
- JOLIBERT, J. [et al.] (1992). *Formar infants productors de textos*. Barcelona: Graó.
- KOHAN, Silvia (2006). *Taller de lectura. El mètode*. Barcelona: Alba.
- LLUCH, Gemma (1998). *El lector model en la narrativa per a infants i joves*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.
- MACIÀ, Jaume (1991). *Lliguem mots! De la sintaxi a l'expressió*. Barcelona: Teide.
- PENNAC, Daniel (1993). *Com una novel·la*. Barcelona: Empúries: Biblioteca.
- RODARI, Gianni (1987). *Gramàtica de la fantasia*. Barcelona: Aliorna.
- SOLDEVILA, Llorenç; i CAMPS, Josep (2001). *Amb tinta blava: la literatura catalana a les Illes Balears i Pitiüses*. Barcelona: Proa.
- SUNYOL, Víctor (1992). *Màquines d'escriure. Jocs de creació escrita*. Vic: Eumo.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22130 - Literatura Catalana i Universal per a l'Educació Primària
Grup	Grup 3, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	D
Idioma	Català

VALRIU, Caterina (1998). *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. Barcelona: Editorial Galera-Pirene.

Altres recursos

ALGUNS RECURSOS EN LÍNIA (PER A MÉS INFORMACIÓ, MIRAU CAMPUS EXTENS)

- * Va de llibres, <http://www.edu365.cat/vadellibres/>
- * Chilias. La biblioteca virtual, <http://www.diba.es/chilias/>.
- * Cornabou. Revista de literatura infantil i juvenil. <http://www.andreusotorra.com/cornabou/>.
- * Imaginaria. Revista quincenal sobre literatura infantil y juvenil. <http://www.imaginaria.com.ar/>.
- * Revistababar.com. Literatura infantil y juvenil. <http://revistababar.com/web/>.
- * Mag poesia/ Mag Teatre (www.mallorcaweb.com/magteatre): web de recursos per a ensenyar literatura i completes antologies de textos.
- * Viu la poesia (www.viulapoesia.com). Selecció de poesia catalana, castellana i universal, amb cercadors per autor, itineraris temàtics o tipus de poesia. Inclou propostes didàctiques.
- * Hermeneia. Estudis literaris i tecnologies digitals (www.uoc.edu/IN3/hermeneia): diversos literaris per a llegir i ensenyar literatura, especialment enfocat cap a la literatura hipertextual.
- * Lletra (www.uoc.edu/lletra): pàgina web d'autors i moviments de la literatura catalana.
- * Traces (www.traces.uab.es/tracesbd/): base de dades de literatura catalana. Útil per a trobar documentació sobre literatura catalana.
- * Escriptors (www.escriptors.cat/autors.php): informació bàsica de la vida i obra dels principals autors de la literatura catalana.
- * Qui és qui en les lletres catalanes (www.cultura.gencat.net/ilc/qeq): informació bàsica de la vida i obra dels principals autors de la literatura catalana.
- * Moviments literaris contemporanis a les Balears (<http://mnm.uib.es/movlit/>): síntesi útil sobre la literatura catalana a les Illes Balears.

